

blokkaden

Franklin D. Roosevelt, professor i psykologi og statsviter med amerikansk utenrikspolitikk som interessefelt, innsettelsen i Washington kommende tirsdag.

for et strategisk våpen, framholder han.

Obama blir den 11. president i USA som må forholde seg til Castro, riktig nok Fidels bror Raúl, fordi Fidel later til å være nær dødsleiet, ifølge signaler rundt 50-årsjubileet for revolusjonen i 1959.

– Men Obama kommer til følge en annen kurs enn forgjengerne. Han vil utøve direkte diplomati overfor Havana. Det vil ikke minst gi anledning til å presse på for å fremme menneskerettighetene på Cuba, mener Roosevelt Boettiger.

– Hele Latin-Amerika vil ønske

velkommen ethvert signal Obama gir om en ny diplomatisk linje fra USA, og nøkkelen til å bedre forbindelsene med landene i Mellom- og Latin-Amerika finnes trolig nettopp på Cuba.

utenriks@klassekampen.no

BORTE: Saksorienterte argumenter gikk i glemmeboka etter Nixon.

FOTO: WIKIMEDIA

Om veltalenhetens gjenoppstandelse.

Innsettelsestalen

Jan Grue

TANKEN SOM TELLER

Det er nå det er alvor.

Amerikanske presidenter har alltid holdt innsettelsestaler, men det skyldes bare at George Washington, like etter at han hadde sverget på en hurtig anskaffet bibel at han på tro og ære skulle forsvare grunnloven, fant det for godt å si noen ord. I likhet med statsministerens og kongens nyttårstaler, den engelske monarkens taler til parlamentet og en rekke andre seremonielle retoriske situasjoner er ikke presidentens innsettelsestale en anledning der man forventer noe mer enn floskler og til dels velformulert vrøvl.

Vanligvis.

I år er det naturligvis noe mer som står på spill. Derfor har Robert J. Birgenau, rektor for universitetet i Berkeley, sendt en mail til underteg-

«Antiintellektualisme og retorikk trives ikke nødvendigvis dårlig i hverandres selskap»

nede (og muligens noen flere) der han inviterer til oppmøte kl. 07.30 på universitetsplassen, slik at seremonien i Washington kan overværes via stor-skjerm. Det skal amerikanerne ha – de vet å synliggjøre sine Historiske Anledninger.

Historikerne og tekstforfatterne som har gjennomgått innsettelsestalene fra George Washington til den (foreløpig) siste George W., har konkludert med at det går ad undas med den retoriske kvaliteten. Mer eller mindre. Med det

mener de at den verbale kompleksiteten synker jevnt (at George W. utgjør et foreløpig lavmål her burde vel ikke overraske noen), men også at det man i retorikken kaller logos, altså saksorienterte argumenter, har hatt særs dårlige vilkår omtrent siden Richard Nixon tiltrådte.

Antiintellektualisme og retorikk trives ikke nødvendigvis dårlig i hverandres selskap, men utgjør til gjengjeld ikke noe pent syn når de står på samme podium. Derfor er det mange her i USA som med stigende glede har oppdaget i hvor stor grad Barack Obama beundrer og forsøker å emulere Abraham Lincoln – en av de virkelig store, i betydningen virkningsfulle, retorikerne i amerikansk politisk historie.

Motsetningene amerikanerne imellom var, for å si det forsiktig, litt større på Lincolns tid. (Det er for øvrig et interessant tema – hvor ofte hører man ikke at den politiske samtalen «aldri har vært så bitter og konfliktfylt» som i dag, nesten 150 år etter en høyst reell borgerkrig?) Likevel ser grunntanken ut til å være at politiske kriser skaper gode taler. Kanskje er det ikke helt galt tenkt. Lincoln og Franklin Roosevelt blir husket som gode talere; det samme gjelder John F. Kennedy i Berlin.

Spørsmålet blir da

– som så ofte ellers

– hvordan man forklarer fenomenet George W. Bush.

Hvordan er det mulig å lede USA fra 11. september 2001, via Afghanistan og til Irak uten å si en eneste minneverdig setning? (Verbale blemmer unntas herved.) Hvordan er det mulig å i fem hele år, fra 11. september 2001 til kongressvalget i 2006, ivareta en kvelende nasjonal konsensus uten – egentlig – å si noe som helst?

Vi ønsker den veltalende presidenten velkommen.

Jan Grue,

stipendiat i språkvitenskap